

Édes Anyanyelvünk

IFJÚSÁGI
MELLÉKLET

ANYANYELVÁPOLÓK SZÖVETSÉGE, 2003. FEBRUÁR

„Hiszek a jövőben!”

Beszélgetés Wacha Imre tanár úrral

Wacha Imre nyelvész 10 év óta rendszeres előadója a csongrádi ifjúsági anyanyelvi tábornak. A 10. alkalom kapcsán arról kérdeztem, hogyan emlékszik vissza a kezdetekre?

– A kezdetek kezdetén feladat volt, amit el kellett végezni. Kemény munka volt, mert sok fiatal előtt az ember nem beszélhet összevissza. Olyan közösséggel találkoztam, amelybe ha belépett az ember, érzett valami visszarámmló szeretetet és egyfajta érdeklődést.

– **Gondolom, szívesen jár Csongrádra.**

– Ha nem így lenne, egy évtizeden át nem jöttem volna. Persze, az is hozzájárul, hogy az ember mindig adni akar, amikor eljön ide, de mindig kap is. Amikor az ember ad, megkapja egyrészt az ajándékozás örömét, a másik oldalról az ajándék elfogadásának örömét. És azok a kérdések, amelyek itt előjönnek, azok a ki nem mondott kérdések további feladatokat adnak. Az ember életének az egyik értelme az, hogy dolgozik. Semmittevésben nem érdemes élni. Nem a munkáért élünk, de munka nélkül nem tudunk igazán élni.

– **Ön mit kapott itt Csongrádon a fiataloktól a tíz év során?**

– Először is sok figyelmet. Minden embernek szüksége van arra, hogy figyelmet kapjon. Adyval szabadon, szeretném, ha észrevennének, hogy látva lássanak. Kaptam bizonyosfajta érdeklődést, egy sereg embertől sugárzó szeretetet, és feladatot, hogy azokkal kínlódjam meg, amelyekkel a fiatalok. Hogyan fejezhetik ki magukat okosan, kulturáltan, hogyan viselkedhetnek igazi emberhez méltóan, hogyan fejleszthetik gondolkodáskultúrájukat.

– **Érdekl ez manapság a fiatalokat?**

– A fiatalságnak egy részét. Szokás elítélni a tizenéveseket, de nem szabad általánosítani. Nagyon sok fiatal van, aki nagyon érdeklődő, és sokféle irányba. Nem feltétlenül csak a nyelvészet irányába, hanem másfelé. Csak őket nehezen szoktuk észrevenni, mert csendben vannak. József Attila írja: „Fecseg a felszín, hallgat a mély.” A mélyen gondolkozó fiatalok hallgatagabbak, szerényebbek,

csendesebbek, de elmélyültebbek; ők fogják felépíteni a jövőt!

– **Milyen lesz ez a jövő, hogyan látja?**

– Nehéz feladat vár a fiatalokra, mert olyan dolgokat kell végrehajtaniuk, amilyeneket a mi generációnk nem tudott rendbe hozni. Ha azonban a maguk sorsát akarják javítani, akkor meg kell velük birkózniuk. Hiszek a jövőben!

– **És milyennek szeretné látni ezt a jövőt?**

– Nehéz kérdés; szebbnek, mint az én fiatalkorom volt, szebbnek, mint amilyen a mostani kor. Olyannak, amikor a nyelvet nem azért használják csak, hogy megértsék vele egymást. Előre vigyék a világot kultúrában, tudásban, egymást megértő magatartásban. Hogy megszűnjenek a háborúk, amelyek nemcsak fegyverrel, hanem szóval is árkokat ásnak, miközben azt hangoztatják, hogy betöltik a gödröket.

– **A csongrádi tábor ehhez mennyiben járulhat hozzá?**

– Nagyon sokban, már csak azzal is, hogy sok helyről, sőt a határon túlról is vannak itt fiatalok, akik kicserélik egymással a gondolataikat, nézeteiket, megvitathatják, meghallgathatják egymást, és ez már fél gyógyulás. Ezáltal közelednek egymáshoz, és ez a legfontosabb.

– **Azok a fiatalok, akik itt vannak az anyanyelvi táborban, mások, mint a többiek. Mégis miben?**

– Talán abban, hogy jobban érdeklődnek a nyelv iránt; kimutatják a nyelv, a gondolatközlés, a gondolatátadás eszköze iránti érdeklődésüket, és ezen keresztül, ennek a segítségével akarnak előrelépni. Sok mindenben ugyanolyanok, mint a többi fiatal, csak megvan ez a különleges tulajdonságuk. A fiatalok egyik csoportja a matematika iránt, a másik a kémia vagy a fizika iránt érdeklődik. Ezek a fiatalok is ilyenek, csak van egy plusz, ami őket a nyelv, a nép, a nemzet gondolatközösségében összefogja, és akármilyen belőlük – kereskedő, üzletkötő, menedzser, matematikus vagy más –, az biztos, föl fogják használni a nyelvet, hogy pontosabban tudják elmondani a gondolataikat. Ebben – legalábbis az én számomra – többek, mint a többi fiatal.

Brézai Zoltán

ÍZELÍTŐ:

Újhelyi emlékek

A nyelv is tét!

Jelen- és jövőkép

Szervezeti hírek

Újhelyi emlékeim

Sohasem gondoltam volna, hogy egy anyanyelvi verseny egykor ilyen fontos lesz számomra. Amikor 2001 májusában részt vettem az iskolai fordulón, még nem tudtam, hogy az „Édes anyanyelvünk” verseny számomra nemcsak ezt a délutánt fogja jelenteni, hanem az élet megannyi területén elkísérnek majd a tapasztalatok és az emlékek. Hogy melyek? Ezeket szeretném most megosztani az olvasóval.

Egy kicsit mesélek arról, hogy is kerültem kapcsolatba a versennyel. Már kilencedikes koromban próbálkoztam a háziversenyen, akkor még nem túl sok eredménnyel. Nem tagadom, ehhez hozzájárult a szétszórtságom is, ugyanis az írásbeli feladatlap második oldalát elfelejtettem kitölteni. Nem fordítottam meg a lapot... Azóta minden dolgot kétszer is megnézek, nem hagytam-e ki valamit. Egy évvel később, tavaly májusban már érettebben és megfontoltabban vágtam neki a megméretetésnek. Meg is lett az eredménye, az iskolából továbbjutottam a fővárosi döntőbe. Innen-től kezdődött a folyamatos felkészülés. Mivel jött a nyári szünet, felkészítő tanárom egy jó nagy adag feladatlappal és kidolgozandó szóbeli témákkal látott el arra az esetre, ha unatkoznék. A nagy kánikulában a hűvös szobában ezeket oldogattam. A nyár most még gyorsabban eltelt, mint korábban, s hipp-hopp elérkezett az augusztus. Az iskolakezdés előtt két hétben többször benn jártam a gimnáziumban konzultáció végett. Amint megkezdődött a tanév, keddenként ott ültem az OKTV-felkészítésen, ahol a leíró nyelvtant vetjük át. Közben egyre gyűltek a megoldott feladatlapok, s egyre jobban sikerült egy-egy téma kidolgozása.

Alig egy hónap telt el, s előttem állt a fővárosi döntő. Kicsit izgultam, vajon élesben is meg tudok-e felelni a verseny követelményeinek. Szerencsére nem okoztam csalódást a zsűrinek, a gyakorlás megtette a hatását: bejutottam az országos döntőbe. Azon a délutánon madarat lehetett volna fogatni velem! Szűk egy hónapom volt a sátoraljaiújhelyi fellépésig. A felkészülést szorgalmasan folytattam, néha késő estig ültem a nyelvtani feladatlapok felett, illetve próbáltam értelmes gondolatokat összeszedni hazáról, anyanyelvről, szeretetről, aktuális témákról. Egy egész halomnyi többszörösen összetett mondatot elemeztem, a végére meg is szerettem őket. Am a stílisztika és a szöveg tan nagy falat volt, sok ideig rágódtam rajtuk, mire meg tudtam emésztetni őket. Aztán mennyi, de mennyi hivatalos levelet írtam! Nem hinném, hogy a jövőben bármiféle gondot is okozna nekem egy polgármesterhez vagy igazgatóhoz címzendő levél. Lám, ezt is innen tanultam meg! És még mennyi mindent...!

Sátoraljaiújhely, az Anyanyelv Városa

A felkészülés után eszembe jut az országos döntő. Sátoraljaiújhely... mit jelent ez a legtöbb diáknak? Egy híres magyar várost, ahol neves magyarok fordultak meg (kiknek nevét nem tudják), de ennél többet aligha. S mit jelent nekem? A próbatétel hétvégéjét, az Anyanyelv Városát. Egy találkozási pontot, ahol együtt vannak a magyarországi és a határainkon túl élő magyar diákok egy közös ügy, a magyar nyelv ügyében. Nem szeretnék

Nyomatásban megjelent az „Édes anyanyelvünk” nyelvhasználati verseny 30. országos döntőjének tiszteletére kiadott kötetben.

magáról a verseny lefolyásáról, a három nap programjáról objektív, pontos tájékoztatót adni. Inkább arról mesélek, ami a legjobban megérintett, ami nekem örök emlék marad. Sosem volt még részem például ilyen utazásban. Bár májusban ott voltunk osztálykiránduláson, s ugyanúgy vonattal mentünk, a két utat nem lehet összehasonlítani. Míg májusban már az út felénél azt kérdeztük, mikor érünk oda, addig az októberi utam teljesen más volt. Úgy suhant el az a közel négy óra, mint a vonatunk mellett a falvak, a fák, a folyók. Hasznosan töltöttük el az időt: átismételtük a legfontosabb tudnivalókat. Cseppet sem bántam, hogy az idegen nyelvű feliratokról, a mobiltelefon-kultúráról vagy a köszönési szokásainkról beszélgettünk. Erdekelték a témák, s lelkesen vettem részt a társalgásban. Ami az érkezésben nagyon tetszett, az a fogadtatás volt. Soha nem tapasztaltam még, hogy egy egész város örül az ország minden tájáról érkező diákoknak, s ünnepel ezen az októberi hétvégén. Itt még késő este is kedvesen tudtak szólni az emberhez, mindenki mosolygott, s ezzel minden félelmem és bátortalanságom köddé vált. Látszott az embereken, hogy szeretik azt, amit csinálnak, szeretik anyanyelvüket, és megbecsülik azokat, akik foglalkoznak vele.

„Ez hát a hon...”

A verseny első napjából az esti programra emlékszem leginkább. A művelődési házban tartott műsoros est kiemelkedően szép volt. Lelkemhez szólt a kárpátaljai tanulók műsora, az „Ez hát a hon...” című. Dalaik és verseik megérették velem, milyen nehéz is lehet a határokon túl magyarnak lenni, milyen lehet az, amikor nem szabad magyarul beszélni. Az ő kitarásuk példává lett szememben. Ha bár-mikor valami akadály áll előttem, arra gondolok, hogy nem szabad feladni, hiszen a gyenge csak addig az, amíg le nem győzi a nehézséget. Utoljára a színi előadást említtem meg. Szeretem a színházat, szívesen nézek komoly darabot, vígjátékot és musicalt egyaránt. Különösen örültem hát a „Valahol Európában” című darabnak. Amatőr színészek adták elő, a hivatásos színészek szenvedélyével. Azok a dallamok még ma is a fülemben csengenek egy-egy csendes percben.

Magán az írásbeli és a szóbeli fordulón sikerült kihoznom magamból a legtöbbet. Amikor végeztem a megoldással, illetve a beszédem után, nyugodt szívvel léptem ki a teremből. Tudtam, hogy ami tőlem telt, megtettem, a bennem lévő tudást kiadtam magamból. Ez is olyan dolog, amit nem sok helyen tapasztaltam: nem áll gőrcsben a versenyzők gyomra. Itt nem fogvicorgatással és öldökölve versenyeznek a résztvevők. A cél nem az, hogy a másik kiverésével érijünk el eredményeket, hanem hogy anyanyelvünkért tegyünk együtt, közösen. A szép helyezésnek mindenki örül, nemcsak az, aki kapta, hanem a többiek is. Ez az igazán nehéz, de szép: a más sikerének örülni.

Az októberi hétvégére immár hónapok távlatából nézek vissza. Sok minden történt azóta, mégis sokszor eszembe jut. A felkészüléssel töltött idő nem vált feleslegessé, hiszen az iskolában rengeteget hasznosítottam az ott megtanultakat. Legtöbbször a tanórákon, feleletekkor. Bár ott nem kapok időt vázlatírásra, mégis sokkal könnyebben elmondom az anyagot, mert logikai sorrendben mondom. Nemrégiben pedig Beszélni nehéz! szakkörön azt a feladatot kaptuk, hogy tetszőleges témáról vázlat segítségével beszéljünk három percig. Rutinos diák lévén, csak egy jó témát kellett találnom, s könnyedén beszéltem társaim előtt. Hogy mennyit jelent ez a rutin, azt két versenyen is tapasztalhattam. Az egyik egy II. kerületi anyanyelvi verseny volt, ahol választható idézetről kellett gondolatainkat elmondani. A másik a Németh László anyanyelvi verseny, amit a református gimnáziumok között folyó „Édes anyanyelvünk” versenynek is nevezhetünk. Mindkét helyen lámpaláz nélkül, rutinosan mondtam el beszédemet. A gondolataimat egyszerűen és könnyen össze tudom szedni a „Kéthasábos” módszer segítségével. Ezt sok helyen alkalmazhatom később is, például az egyre közeledő érettségim.

Nyelvtanos füllel

A felkészülés alatt az előadás módjáról is sok újat tanultam. Ügyelek arra, hogy ne hadarjak, szépen artikuláljak, jól hangsúlyozzak. Most már a családneveket hangsúlyozom, nem emelem ki a névutókat és a névelőket, s nem viszem fel a dallamot a mondat végén. Ezt nemcsak versenyeken, hanem a mindennapi életben is hasznosítom. Most már – „nyelvtanos füllel” – észreveszem a velem beszélők hibáit, és sokszor – kedvesen – figyelmeztetem is őket. S ha nekem kell felszólalnom, próbálok magyarul beszélni. A március 15-i iskolai ünnepségen is, ahol mint narrátor vettem részt, így olvastam fel szövegemet. Úgy látszik, nem is rosszul, hiszen felkészítő tanáromtól dicséretet kaptam. A mindennapi életemre s a későbbiekre is kiható ez a verseny meg a tapasztalataim. Nem hinném, hogy bár-mikor is gondot okozna közönség előtt beszélnem vagy hivatalos levelet írnom. Kellő felkészültségem van már ahhoz, hogy szinte bármilyen témában, bármilyen hallgatóság előtt értelmesen elmondjam gondolataimat. Ezt is ennek a versenynek köszönhetem.

Ezt jelenti hát számomra az „Édes anyanyelvünk” verseny. Sok munkát, felkészüléssel töltött órákat, egy csodaszép hétvégét és a tőlem elvehető tudást. S ez a tudás talán a legfontosabb az összes között, hiszen saját anyanyelvemet ismertem meg s művelem azóta is, hozzá illő módon. Sajnálom, hogy nagyon kevesen vannak, akik úgy tisztelik a magyar nyelvet, hogy szépen beszélnek. Ennek az is oka, hogy az iskolák sem foglalkoznak vele túl sokat. Pedig már Kazinczy is erre intett: „A magyar nyelv tanítására különös gond fordítandó.” En ehhez csak annyit tennék hozzá: nemcsak a tanítására, hanem a tanulására is fordítsunk különös gondot. Hiszen mi vagyunk a következő nemzedék, nekünk kell átvenni a túlsó partra legnagyobb kincsünket: magyar nyelvünket.

Raduka Lilla

Jelen- és jövőkép

Tudom, hogy változik a világ, nem maradandók a társadalmi elvárások, az emberi értékítéletek sem. Elfogadom, hogy míg néhány évtizede még igen szigorú (erkölcsi) szabályok szerint éltek és ezek betartásával viseltettek mások iránt az emberek, ma már kevésbé kötöttek a társas érintkezés (levelezés, beszélgetés) szabályai.

Ezeknek a változásoknak egy részével én is egyetértek, hiszen valóban semmi szükség a parókák, fátolok használatára vagy például középiskolában a nemek szigorú elzárására egymás elől.

Azt is belátom, hogy voltak, vannak és mindig is lesznek zenei, politikai, életmódbeli irányzatok, amelyek egy idő után maguktól lecsendesednek, egyszerűen kimennek a divatból. Azonban ahogy elnézem a mai tizen-huszonéveseket, a saját korosztályomat, szomorú dolgokat látok. Az iskolások, gimnazisták körében egyre terjed a nyelvi igénytelenség, és sajátos módon ezt még fel is gyorsítják azok az irányzatok, amelyek a közelmúltban alakultak ki.

Itt vannak például azok, akik „deszkásoknak” nevezik magukat. Érdekes, hogy ezek többnyire általános iskolások (5–8. osztály), illetve 9–10.-es középiskolások (az egy idő után kinövik ezt a hobibort, azért talánunk közöttük kevesebbet az idősebb korosztályból).

Az igazi, első „deszkások” azok voltak, akik szerettek és igen jól tudtak gördeszkázni, és – mintegy virtusból – megpróbálták tudásukat a lehető legmagasabb szintre fejleszteni (hasonlóan a görkorcsolya, a BMX vagy az újabban terjedő triál szerelmeseihez).

Ezek a fiatalok egyszerűen és kényelmesen öltözködtek, viseletük tornacipőből, pólóból és rövidnadrágból állt, hogy a nyaktörő mutatóanyagok közben ne zavarja őket semmilyen felesleges ruhadarab, könnyen tudjanak mozogni.

Ezekkel nincs is semmi bajom, sőt szerintem elismerésre méltó az ügyességük.

Néhány éve azonban megjelentek az olyan – magukat deszkásoknak nevező – elemek, akiknek semmi közük a gördeszkához; ormótlan, befűzhetetlen cipőben, XXL-es pólóban és térdig érő ülepű, a földet seprő száru nadrágban járnak. Ezt a nadrágot ráadásul kinevezték „deszkás nadrágnak”, ami szerintem egy kissé komikus próbáljon csak meg akárki ilyen öltözetben gördeszkázni).

Mondhatnánk: az ő dolguk, a ruházatukkal nem zavarunk senkit. Az a baj, hogy mindegyikük szeretne valahogy feltűnni: csoszognak, durván beszélnek egymással és másokkal is, a buszon tolakodnak.

A minap is, amint mentem az utcán, látom, jönnek szembe három-négyen, teljes szélességben elfoglalva a járdát. Lehúzódtam, amennyire tudtam (az úttestre nem léphettem, mert autók álltak a járda szélén), de ők nem húzódtak beljebb, sőt egyikük vállál nekem jött. Nem szóltam semmit, de ahogy továbbment, még visszafordult, hogy megkérdezze, miért mentem neki.

További „kedvenceim” a rockerek. Őket is igen könnyű felismerni.

A legfontosabb, hogy fekete ruhában járjunk, a pólón és a kapucnis pulóveren lehetőleg egy rockegyüttes neve szerepeljen, a lábbeli pedig egy pár erős (acélbetétes) bakancs legyen. A haját mindenestre nővesszük meg vagy vágjuk igen rövidre, és aggassunk magunkra minél több anarchista, sátánista, esetleg pacifista jelvényt.

Itt közbeiktatnék egy fontos megjegyzést az acélbetétes bakancsokkal kapcsolatban: a köztudatban – a rockereknek köszönhetően – sajátos módon az él, hogy az acélbetétes csizmák (Junkers, Shellys stb.) igazi rockerlábbelik. Ugyanis az erőszak, a brutalitás jelképeként hordják azokat, és elhitették az emberekkel, hogy ez az ő viseletük. Szeretném eloszlatni ezt a tévhitet: az eredeti Dr. Martens-bakancsok munkavédelmi daraboknak készültek, jó szolgálatot tettek a gyári, acélipari munkásoknak. Később – látva hasznosságát – az angol légierő is hivatalos viseletének részévé tette.

Szóval, így öltözködnek, de megmondom őszintén, ha csak ebben mutatkozna meg szemléletmódjuk, életstílusuk, nem szólnék egy szót sem. Hanem ezután sajnos következik a szokások formálása is (alapvető dolog a punk-, hard- és egyéb rockzene hallgatása). Mintegy közösségformáló erőként is működik a zenes kocsimákba (pubokba) való járás, természetesen az elmaradhatatlan ivással és dohányzással. A tanulás szigorúan tilos (az a „menő”, ha még meg is húzzák az embert), olvasás pedig kizárólag a thriller és a sci-fi kategóriájából.

Ha összeverődött a banda, lehet „vonulni”. Azaz 10–15 ember (tisztá feketeben, szemükbe lógó hajjal) sétálgat, kószál az utcán, riogatja a gyerekeket, és igen hangosan „beszélget”. Kötelező a mondatonként legalább kétszeri „b.... m...” használat és az egyéb „szívet melengető” kifejezések hangoztatása.

Egy pizzázó előtt láttam egy efféle baráti kört. Az egyikük filmfelvételt is készített. Megállt a közelükben két babakocsis kismama, beszélgettek. A kamerás észrevette őket, és a babát is kezdte venni, miközben „kedves” szavakkal kommentálta az eseményeket.

Megdöbbenem ezen a pimaszságon, de szerencsére a kismama nem hagyta annyiban a dolgot. „Remélem, nem olyan gyerek lesz belőle, mint te vagy!” – mondta.

Azonban a körülmények azt mutatják, hogy egyre inkább ilyenekké válik a fiataloknak egy tekintélyes része. De a legszörnyűbb az, hogy belőlük is lesznek felnőttek, esetleg szülők – de milyen szülők? Mire fogják ezek oktatni, nevelni a gyerekeiket? Belőlük kellene, hogy kikériküljenek a jövő szakemberei, politikusai, hivatalnokai, de ezzel a szorgalommal, életszemlélettel nem tudom, hogy mihez fognak kezdeni.

Csak egy dolog nyugtat meg: hogy belőlük nem lesznek orvosok.

Életrajzok

Ülök a vonaton. Este van, holnap kezdődik egy új hét, előveszem hát a könyvem, és megpróbálok tanulni. Kár, hogy nem megy.

Tehát zötyög a vonat. Körülöttem mindenütt emberek, és jó néhány walkmant (bocsánat: sétálómagnót) hallgat. Egyikük azonban „kissé” hangosan múlítja az időt. A zene szól; nem értem, hogy miért használ fülhallgatót, ha úgyis mindenki azt hallgatja. A tanulást tehát felfüggesztem (bár ha van nálam füldugó, előhúzóom a táskámból).

Egy fiú kedvesen felszólítja „barátunkat”, hogy legyen szíves, vegye halkabba a zenét, mert zavaróan hangos, mire érdemes szó szerint idéznem a választ: „Nekem így jó, amúgy is alig hallom. Oszt kit érdekel, hogy zavarok vele?” Remek. Sajnos, ez nem egyedi eset.

A fővárosba érkezésem után metróval utazom tovább, ahol olvasgatom a minden utasra vonatkozó szabályzatot: tilos a hangos zenehallgatás, illetve tilos minden olyan tevékenység, amely a többi utast zavarja. Csupán a büntetés hiányzik, így hát a helyzet változatlan.

Kinyílik az ajtó, felszáll egy öreg bácsi, és nem a kedvesen fecsegő lánykák pattannak fel, hanem egy másik, ugyancsak idős ember.

A metróaluljáróban rengeteg ember tolong, én pedig a tömegben megpróbálok állva maradni „kicsiny” hátizsákkal. „Jaj, mennyé” mán a ...-ba a bazi nagy táskáddal!” – lök meg segítőkészen egy kedves úriember.

Végre megérkezem „haza”. A portás néni kedvesen mosolyog, elbeszélgetünk arról, hogyan telt a hétvége. Vacsorámmal derűsen fogadnak a konyhán, s aki szembe jön velem a folyosón, jó éjszakát kíván. Hiába, ez egyik neves gimnáziumunk kollégiuma. Más környezet!

Budapestre érkezésem után néhány nappal egy gyönyörűen és igényesen berendezett, egyedi, de sajnos elég drága ruhákat kínáló butik előtt haladtam el. Amikor megláttam, hogy 50%-os leértékelés van, megörülve a lehetőségnek, bementem, hátha találok valami nekem valóra.

Három lányka eladónői minőségben fokhagymás lángost majszolt, közben az egyikük ruhákat rendezgetett. Kérdésemre úgy felelt, hogy zsíros ujjával egy polcra mutatott, majd folytatta a többiekkel érdekesítő beszélgetését. Már akkor megütötte a fülem néhány trágár kifejezés, de nem vettem róla tudomást. A próbafülkében állva azonban akaratlanul is hallottam, hogy folyamatosan „egy bizonyos” témáról beszélgetnek – nem kis hangerővel. A butik csodálatos volt, a ruhák is azok, mégsem volt kedvem vásárolni. Fogtam tehát a nadrágot, visszatettem a helyére, és távoztam. Ha jól emlékszem, nem köszöntek vissza...

Nem értem, miért tart ma ott a társadalom, ahol tart. Miért nem vesszük észre, hogy a másik ember is létezik, hogy nem egyedül vagyunk a világon, miért nem vagyunk figyelmesebbek másokkal? Talán azért, mert a MI él tolaszik az ÉN.

Kedves nyelvművelő társaim! Nyilvánvaló, hogy sziszifuszi küzdelmet vívunk; de gondoljunk arra, hogy a görög hős nagy munkájában is akadt egy pillanat, amikor nagyon boldog volt: ezért a pillanattért nekünk is érdemes dolgoznunk!

Komári Ágnes

Szervezeti hírek

A tizedik ifjúsági anyanyelvi parlamenten elfogadott határozati pontok

1. Szorgalmazzuk minél több fiatal toborzását, további helyi csoportok alakítását.
2. Hagyományos szövetségi rendezvényeinket 2002/2003-ban is megszervezzük:
 - a) A helyi csoportok küldötteinek értekezletét Budapesten;
 - b) A kihelyezett tanácskozást Bátorfyerenyén;
 - c) A XI. ifjúsági anyanyelvi parlamentet;
 - d) A kétnapos tapasztalatcserét Gárdonyban;
 - e) A XI. ifjúsági anyanyelvi tábort Csongrádon.
3. Helyi csoportjaink végzőseit találkozóra hívjuk, hogy a további lehetséges munkaformákról beszéljünk.
4. Vállaljuk az Édes Anyanyelvünk című folyóirat terjesztését, a lap népszerűsítését.
5. Tagjainkat arra kérjük, jövedelemadójuk egy százalékát ajánlják föl az Anyanyelvpolók Szövetsége javára.
6. Arra biztatjuk helyi tagozatainkat, juttassák el hang- és videokazettákból álló tárunkba előadások, foglalkozások, műsorok anyagát.
7. Szövetségi csoportjainknak javasoljuk: szélesítsék kapcsolatrendszerüket, keressék fel a TIT, a TESZ, a civil mozgalmak, a nyugdíjasszervezetek helyi, megyei tagozatait.
8. Minden lehetséges eszközzel segítjük határon túli ifjúsági anyanyelvi csoportok létrehozását.
9. Kérjük az Édes Anyanyelvünk szerkesztőit, járuljanak hozzá, hogy az illetménylapban a következő évben is jelenhessen meg ifjúsági melléklet.
10. Csoportjainknak, tagozatainknak javasoljuk: a médiafigyelés során szerzett tapasztalataikról tájékoztassák szövetségünk elnökségét.
11. Az ifjúsági vezetőségből szerveződött munkacsoporttól azt kérjük, folytassa munkáját, s javasoljon újabb módszereket, eszközöket a sportpályákon elterjedt durvaság, emberhez méltatlan viselkedés visszaszorítására.
12. Helyi csoportjainknak ajánljuk: hozzanak létre „Nyelvőrző” klubokat (pl. művelődési házakban, könyvtárakban, egyéb művelődési intézményekben).
13. Javasoljuk nyelvművelő csoportjainknak megyei, városi, városkörnyéki találkozók megszervezését, a közvetlen tapasztalatcserét.
14. Szorgalmazzuk a nemzedékek közötti kapcsolatok erősítését.
15. Arra kérjük fiatal szövetségi tagjainkat, segítsenek minél szélesebb nyilvánosságot biztosítani tagozatunknak, és az országos, megyei, helyi tömegtájékoztatási eszközökben népszerűsítsék törekvéseinket.

Új vezetőségi tagok

1. Cselényi Anita – Miskolc
2. Kristofori Szilvia – Nyíregyháza
3. Leskó Diána – Miskolc
4. Mihály Balázs – Budapest
5. Raizer György – Nyíregyháza
6. Salamon Judit – Győr
7. Szabó Kornélia – Nyíregyháza
8. Virágh Livia – Vác

A nyelv is tét!

Szeptemberben hazánkban is elindultak hódító útjukra a valóságshow-k. Nehéz elhinni, hogy a látott színvonal ellenére a mai napig minden csúcsot megdöntő nézettségük van. Az emberek érdekesnek találják, hogy É. és Zs. azon veszednek, hogy a kutyának hol a helye, vagy Gy. mit főz ebédre, és így tovább. A főműsort körítő, szintén „szórakoztató” percek semmitmondók, és az ürességbe villódzó fények töltik ki a műsoridőt. A tévés személyiségek „érdekfeszítő” kérdéseket tesznek fel a szereplők édesanyjának, szomszédainak és kutyájának. (És még ez is sokakat érdekel!) Nekem úgy tűnik, legális, országos kukkolás folyik.

A bentlakók többségének nyelvhasználata vulgáris, közönséges, trágár. Számomra az a legszomorúbb, hogy amit a nyelvészek, nyelvapolók vagy csupán a nyelvet szeretők, féltők naponta tesznek anyanyelvünkért, azt ez a műsor egyetlen este alatt lerombolja. Az emberek utánozzák a lakók modorát, szófordulatait, beszédstílusát, ami sokszor nagyon alacsony színvonalú.

A televízióműsorokat igen sokan nézik, így a műsorkészítőknek fokozottan ügyelniük kellene arra, hogy a szereplők nyelvhasználata megfelelő legyen. Ha az emberek ezt látják, hallják a tévében, olyan érzés alakulhat ki bennük, hogy ez a követendő példa, mindenkinek így kell beszélnie. Mert a tévé nagy úr! Mintha kivesszett volna a felelősségtudat azokból a felnőttekből, akik ezeket a műsorokat készítik. Úgy tűnik, mivel a „lé” a tét, a forgalmazóknak semmi sem szent. A szabadság megóvándó fontos értékünk, de amit ezekben a műsorokban művelnek, az szabadoság.

Úgy tudom, tőlünk nyugatabbra már megvetéssel tekintenek a valóságshow-kra, mert álságosságuk lelepleződött, kiderült, hogy minden előre meg van beszélve, csak színjáték folyik. Ez a valóság? A korrupció, a hazugság, az erkölcs-telenség? Remélem, nem.

Talán sokan túl éles kritikának érzik soraimat, de úgy gondolom, az embereknek nem ilyen alacsony színvonalú műsorra van szükségük, még ha erre hivatkoznak is a rendezők.

Kristofori Szilvia

Az Anyanyelvpolók Szövetsége Ifjúsági Tagozatának hírlevelét **Kerekes Barnabás** szerkesztette.